

ליקויי למידה- מסיכון לסיכוי

סיגל פתאל

מפקחת על הייעוץ

מחוז תל אביב

נתונים מדאיגים

- תלמידים בעלי לקויות למידה מדווחים על יותר סימפטומים של דיכאון וחרדה ועל רמות גבוהות יותר של בדידות וחוסר ביטחון עצמי (Margalit, 1998; Svetaz et al, 2000)
- אוכלוסיה זו נמצאת ברמת סיכון גבוהה יותר לשימוש בסמים (Codan, 2001)
- אחוז גבוה יותר (לעומת תלמידים ללא לקויות למידה) נמצא מעורב בהתנהגות תוקפנית כלפי בני הגיל (Winters, 1997)
- כקורבן להצקות מצד בני הגיל (Nabuzoka, 2003)

נתונים מדאיגים - המשך

- מורים מדרגים ילדים בעלי לקויות למידה כמוסחים ולא מרוכזים (בהשוואה לתלמידים ללא לקויות למידה) (Pearl&Bay, 1999)
- 25%-30% מאוכלוסית התלמידים בעלי לקויות למידה חווים דחיה ע"י בני הגיל, בהשוואה ל – 8%-16% מאוכלוסית תלמידים ללא לקויות למידה (Greenham, 1999)

המשך

- בין 12% ל – 24% מהילדים בעלי לקויות למידה סובלים גם מהפרעת קשב וריכוז (Shaywitz, 1994)
- קו-מורבידיות של ליקויי למידה ו- ADHD מעלה באופן משמעותי את הסיכון לבעיות התנהגות, בעיקר אצל בנים.

• מי יצליח כבוגר ?

מסיכון לסיכוי

"כולנו מול לקות הלמידה"

- זירת ההתמודדות עוברת מהורים+ביה"ס - מול הילד
- לילד+הורים+ביה"ס – מול לקות הלמידה
- תהליך זה מסייע להתמודדות הן במישור הלימודי (התמודדות עם הקשיים שמעוררת לקות הלמידה) והן במישור הרגשי (התמודדות עם תחושת השונות, הבדידות, הבושה, חוסר הביטחון...נרמול של הקשיים).

תפקיד ביה"ס

את/ה ואנחנו מול הקושי

- מעבר מעמדה של הצבעה על נקודות הקושי לעמדה של התמודדות עם הקושי.
- יועצת /פסיכולוגית/ מחנכת /רכזת לקויות למידה/ מורה מקצועית / מנהלת - כל מי שבא במגע עם התלמיד/ה.
- אני עכשיו יודע שאתה... שקשה לך ב... אני אנסה לעזור וביחד נראה איך אפשר...
- התלמיד והוריו צריכים לקבל את ההרגשה שצוות ביה"ס מהווה רשת תמיכה.

כולנו מול הקושי

- כדי לבסס רשת תמיכה יש צורך בקשר שוטף, חלוקת עבודה ושיתוף פעולה.
- יש לשלב את העבודה בין אנשי הצוות השונים במסגרת ביה"ס, גורמים פרטיים (מורים, מטפלים וכד'), ההורים והתלמיד/ה.
- מסר של קשר מתמשך ועבודה משותפת.

המישור הלימודי והמישור הרגשי

- הסיוע של ביה"ס ממוקד בשני מישורים – לימודי ורגשי.
- המישורים מזינים זה את זה.
- במישור הלימודי הכוונה לסיוע באסטרטגיות למידה והתארגנות, הקפדה על מתן התאמות בדרכי למידה והבחנות, הוראה מתקנת, הטרמה
- חוויות הצלחה משקמות את הדימוי העצמי הפגוע – המישור הרגשי

דיאלוג

- חשיבות דיאלוג – הלקות משתנה, מקבלת ביטויים אחרים בזמנים אחרים. כדי לגלות מה מסייע יש לקיים דיאלוג עם התלמיד/ה.
- הבסיס לדיאלוג הוא יחסי אמון בין התלמיד/ה והוריו למערכת ביה"ס.
- הילד עסוק שנים בהסתרה, מניפולציות, הכחשות, לא יהיה דיאלוג בלי יחסי אמון.
- ההורים "עייפים", מיואשים, לא מאמינים לילד ולמערכת.

תחומי חוזק בביה"ס

- חיפוש עקבי אחר תחומי חוזק.
- מתן "במה" לכישורים אלו.
- חיזוק הקשר מול ביה"ס – להפוך את ביה"ס לרלוונטי עבור הילד.
- מעגל חברתי – למנוע בידוד.
- סיוע בסנגור העצמי.

חשיבות מעקב

- המעקב צריך להתבצע בביה"ס עם הצוות הרב-מקצועי + גורמים פרטיים + הורים + תלמיד/ה (יחד או בנפרד).
- פגישות המעקב מעודדות איסוף מידע קבוע אודות התלמיד/ה ושמירה של "יד על הדופק".
- הפגישות מחזקות את יחסי האמון (תלמיד/ה - ביה"ס, הורים-ביה"ס, גורמי חוץ ופנים) .

- במסגרת פגישות אלו קובעים יעדים יחד עם התלמיד/ה והוריו.
- מחזק את הרלוונטיות של ביה"ס.
- משרת הן את התמיכה הלימודית והן את התמיכה הרגשית.
- מחזק את רשת התמיכה.

רווחים ברמת בית הספר

- התמקצעות של בעלי התפקידים בבית הספר.
- חיזוק והעצמת ביה"ס בכלל והמורים בפרט, בכל הקשור לטיפול בתלמידים בעלי לקויות למידה.
- חיזוק הקשר ושיפור הדיאלוג עם התלמידים והוריהם.
- בניית נהלי עבודה משותפים.

אני יכול להצליח

ליקויי למידה – הסתכלות חדשה

□ **ליקויי למידה בתהליך למידה** – למידה נעשית בתוך קשר ובתוך הקשר - הטיפול בתלמידים בעלי לקויות למידה משתנה באופן משמעותי – מעיסוק באבחונים והתאמות לטיפול מקיף ומקדם של התלמיד בהיבט הרגשי והפדגוגי. מ" קידוש האבחון " וההתאמות ליצירת הכרות קשר והקשר.

□ **מחנך כמבוגר משמעותי** - החזרת הביטחון למורה לחשיבות ההכרות עם הילד ואת הילד, באופנים רחבים יותר בקונטקסט הטבעי שלו, והפיכתו למבוגר המשמעותי.

□ **קידום תהליכי למידה והתפתחות** – מ"עיסוק באבחונים" להובלה של תהליך מערכתתי ואינטגרטיבי של טיפול בילדים לקויי למידה ברמת בית הספר, התלמיד והמשפחה. כולל עבודה עם המורים, ביסוס המחנך כדמות משמעותית, חיבורים בין החלק הפדגוגי לחלק הרגשי, תכלול עם ובין כל הגורמים הפנימיים והחיצוניים העובדים עם הילד ומשפחתו.

אני יכול להצליח

תודה